

ISOR OCH BERÄTTELSE

SAMLADE AF

JÖDDE I GÖLJARYD

2:DRÄ HÄFTET

PRIS 2 KRONOR

STOCKHOLM

Abt. Lundquists Kongl. Hofmusikhandel

Georg Abr:son Lundquists Förlag

Malm Morgsgatan 8 och Stureplan 2

FÖRORD

behöfver du minst af alla, du gamle käre, efter människosätt att se, allt för tidigt tystnade Jödde, så som du i mer än ett decennium sjungit dig in i alla de små trofasta, minnesgoda nordiska folkens hjärtan, inför en publik, som, sammanräknad, blir större än hvarje annan svensk sångares, huru mycket grannare än dina också hans toner klungo; en publik, som äfven var mera »belåten och tacksam» än de flestes.

Men då du fått förfall vid introduktionen af dina populära sångers andra häfte, vill jag, som landsman och vän, blott i ditt ställe taga din lille nyaste pilt vid handen till en lyckönskan då han nu träder ut genom fädernehemmets »stätta».

En lyckönskan till den lille och en erinran till de många, han skall möta, sjunga och berätta för på färden genom bygder, som voro hans fader så kära!

Vår tid är, bland mycket annat, äfven surrogatens, vrångbildernas och — förfalskningarnas, ej minst på folklifsskildringens område. Jag har själf sökt att vända några små torfvor på det fältet och med bekymmer funnit, huru lätt man löper fara att **karrikera**, för att vinna skrattarnas bifall, eller **idealisera**, för att inhösta de sentimentales.

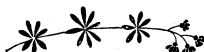
Jödde i Göljaryd var lyckligare: han **fotograferade** helt enkelt, och hans ögas »linser» och hans svenska hjärtas »plåtar» sveko honom aldrig, hvarken vid »aftagandet» i humorns »klara dager» eller i vemodets »mörkrum». Hvad han gaf, var alltigenom **äkta och sant**, fulltrogna bilder af svenskt folklif, svensk allmoges sätt att tänka, berätta, skämta, hoppas och älska ännu något senare än vid hälften af det sist förflutna århundradet.

Det är de förbleknande bilderna af ett flyende kulturskede, som fästats å dessa blad med kärlekens sinne och trohetens öga, med öppen blick för både det karakteristiska, det humoristiska och det enkelt fagra.

Så är texten på dessa blad. Hvad melodierna beträffar har jag alltid lifligt beklagat att »naturhinder» förmenat mig att sentera och bedöma dem, som de förtjäna; men i det fallet torde väl det mångtusenstämmiga jubeleket från Skansens kullar och ett par hundra skandinaviska och finska bygder, i förening med det varma emottagandet af denna samlings första häfte, vara vittnesbörd nog.

Sommaren 1900, då Skansen stod vänast och tusenden saknande par ögon sökte »Jöddes sten».

Sigurd.

Du Lillkyrka socken.

Måttligt fort.

1. Du Lill-kyr-ka soc-ken du har en ljuf-lig tröst, Du ro-gat har så många sorgsna

sin - - nen. Där in - ne bor en flic-ka, hon har ut - i sitt bröst Ja, mycket mer än

A - dam har i min - - net. Den flic-kan hon är vae-ker, hon har ett hurtigt sinn, Och

det kan väl hända, att hon kan blif-va min, Som fram-ti-den själf-ver får ut - - vi - - sa.

Du Lillkyrka socken, du har en ljuflig tröst,
Du rogat har så många sorgsna sinnen.
Därinne bor en flicka, hon har uti sitt bröst
Ja, mycket mer än Adam har i minnet.
Den flickan hon är vacker, hon har ett hurtigt sinn,
Och det kan väl hända, att hon kan blifva min,
Som framtiden själfver får utvisa.

Men glädjens ej däröfver, förr än I det fån se,
Ty vi ha la så litet därom talat.
Och flickornas kärlek den är så fuller af svek,
Fast de i orden ä' så söta och hala.
De liknas vid att bygga sig på isen upp en bur,
Men den som sätter trohet till dessa falska djur,
Han blifver evinnerligt bedragen.

Församlingens ungdom den är så rask och snäll,
Ja, den bör visst hvar man här nu värdera
För anständig lefnad. Ja, hvarje söndagskväll
Det roar mig att få med dem spatsera.
När annorstäds de roar sej, bedrifves elakhet
Med fylleri och slagsmål och annan otekhhet.
Det nästan utaf ungdomen utöfvas.

Ja, rättnu är ni gifta, ni alla Smålandsbarn,
Men hvad kan man vid denna saken göra.
Fast människornas falskhet är värr' än den le'es garn,
Men hvad kan det mitt lilla hjärta röra.
De paras med hvarandra här, hvad kan man hjälpa det,
För den, som inte skyndar sig, ja han får ingen med.
Ja, jag tror säkert, att jag blifver utan.

För din skull har jag sträfvat, för din skull har jag gått,
Därför så skall jag denna visan sjunga.
Men nu ser jag det går mig som folket hafver spått;
Det kommer an på mången falsker tunga,
Men mest på hennes släktingar, de kallas rara män,
Men dem vill jag likna vid staden Jeresalem,
Som fuller är af etter och små ormar.

Nu slutar jag att sjunga, det jag ej kunnat tro.
För dig så har jag lifvet kunnat våga.
Att falskheten hos dig har bott och varit så stor,
Den saken torde hända du får ångra.
Du legat har i hjärtat mitt och bundit det så hårdt.
Att vänner två skulle skiljas åt, det är nu alltför svårt.
Adjö med dig! Jag sjunger glada sånger.

Det var en söndagsmorgon jag klädde uppå mej.

Något fort.

Det var en sön - dags - mor - gon jag kläd - de up - på mej,
Och så gick jag till kyr - kan för att få träf - fa dej.

p

För hej och hopp och fal - le - ral - le - ra, för hopp och hej och

mf

fal - le - ral - le - ra Och så gick jag till kyr - kan för att få träf - fa dej.

p

Det var en söndagsmorgon jag klädde
uppå mej,
Och så gick jag till kyrkan för att få
träffa dej;
För hej och hopp och fallerallera,
För hopp och hej och fallerallera,
Och så gick jag till kyrkan för att få
träffa dej.

Men när jag kom till kyrkan, så var du
inte där,
Strax föll det mej i sinnet, du har en
annan kär;

Och sjalen, som du gaf mej, med röda
rosor ikring,
Den kan du få tillbaka, det gör mej
ingenting;

Psalmboka, som du gaf mej, med röd
gullering i,
Den kan du ta tebaka, jag lir'na inte si;

Och ringen, som du gaf mej, med namnet mitt och ditt,
Den kan du få tebaka, så ä vi kvitt om kvitt;

Och grisen, som du gaf mej, som var så tjock och fet,
Den kan du ta tebaka; inte sörjer ja' för det;

Kalfskinnet, som du gaf mej, det mest förargar mej,
Det har jag sönderrifvit och kastat efter dej.

I ungdomens blomma.

Något långsamt.

I ong-do-mens blomma ja' sat-te så huldt Min tro te' en gos-se så skön. Men

han ut - å falsk-het i hjär-tat va' full Af Gud får han en gång si' lön.

I ungdomens blomma ja' satte så huldt
Min tro te' en gosse så skön,
Men han utå falskhet i hjärtat va' full.
Af Gud får han en gång si' lön.

Ve' tjugo års ålder försköten ja' blef
Å vännen, ja' hållde så kär,
Ja' tänkte då genast att skrifva ett bref,
Men tårarna hindra' mig jämt.

Du aldrig mig älskat, fast du har så sagt.
Du talte blott falskhet till mig.
E' börda så tong på mett hjärta du lagt,
Men gärna ja' bär den för dig.

Nu finnes ej mera på jorden en vän,
Som här nu kan skänka mig tröst.
Då du hade mod te' att glömma bort mig,
Då brast utå ångest mett bröst.

En brennande kärlek, som tändes hos mig,
Som ännu i hjärtat fens kvar,
Men fastän ja' ä' försköten å' dig,
En vän uti himlen ja' har.

Nu slutar ja' skrifva, ja' kan icke mer,
Ty kanske ja' gör dig besvär.
På resan nu möjligen stadder du är
Te vännen, du håller så kär.

Ja' själf utå hjärtat har sagt dessa ord,
Som här uppå papperet står.
Du har varit mi' löcka, du har varit min skatt.
Ja' aldrig dig bortglömma kan.

♩' visa vill jag sjunga.

Ej för långsamt.

E' vi - sa vill jag sjunga, Den hand-lar om min lel - la vän, Han är från mig bort-

p

fa - - ren, Han kom - mer snart i - - gen, Ja, bort, ja bort, ja bor - ta är min

lel - la vän, Han är så röd om kin - der - na, Han är min lel - la vän.

H visa vill jag sjonga,
Den handlar om min lella vän,
Han är från mig bortfaren,
Han kommer snart igen,
Ja bort-, ja bort-, ja borta är min lella vän,
Han är så röd om kinderna,
Han är min lella vän.

Hur roli't är det icke
Att ta' sin lella vän i famn,
Och se sig vidt omfaren
Uti ett annat land.
Ja föj-, ja föj-, ja föjlarna i skogarna,
De sjöngo om trolöfvelse
En härli' fröjdesång.

Men mamma hon är lessen,
För ja' te' lella vännen går,
Men ho' har gjort de' samma
I sina onga år.
Ja, lika gla' så gångar ja' te' vännen min,
När aftonsola sänker sig
På himmelen den blå.

Å far min, han ä' vreder,
För ja' sa' gefta mej i år,
Men dröjer ja' te' våra
En annan vän ja' får.
Ja' dröj-, ja' dröj-, ja' dröja kan ännu nära år,
För ja' ä' bara nitton år,
De' fyller ja' i vår.

Å löster er te' veta,
Hvem denna visa dektat har,
Så ä' de' en sjöfarande,
Som ifrån Smålan' var.
Ja Små-, ja Små-, ja Smålan', där mamsellerna
Spaserande på kvällarna,
Spaserande på bal.

Den motsträfvige brudgummen.

Något fort.

De kläd-de en brud i bröllops-skrud — I kvä-den väl om I kun-nen — Då

mf

häl-sa-de brudgummen hem till sin brud: Jag vill in-te va-ra brud-gum-me.

De klädde en brud i bröllopsskrud
— I kväden väl, om I kunnen —
Då hälsade brudgummen hem till sin
brud:

»Jag vill inte vara brudgumme.»

Och när som de kommo till kyrkogård,
Två honom ledde, den tredje dref på,
För han ej vill vara brudgumme.

Och när som de kommo på kyrkohall,
Det hördes så grannt, hur den stackar'n
han gnall:

»Jag vill inte vara brudgumme.»

Och när som de kommo i kyrkodörr,
Så skrek han långt värre än han gjorde
förr:

»Jag vill inte vara brudgumme.»

Och när som de kommo i kyrkan fram,
Så ynkade honom båd' kvinna och man,
För han skulle vara brudgumme.

Men fram kom prästen med boken i hand.
»Nu är hon din hustru och du hennes man,
Nu slipper du vara brudgumme.»

Och brudgummen tog sin brud i famn.
»Nå, Gud vare lof, nu är jag din man,
Nu slipper jag vara brudgumme.»

"Jag gick mej ut en sommardag."

Temligen fort.

Jag gick mej ut en som-mar-dag, I grö-na lun-den möt-te jag En fic-ka, som var

mf

myc-ke-t skön, Hen-nes ma-ke finns ej här. Tra-di-di - - lal-la-la-la,

f

tra-di-di - - lal-la-la-la, tra-di-di - - lal-la-la-la, tra-di-di - - la.

p

Jag gick mej ut en sommardag,
I gröna lunden mötte jag
En flicka, som var mycket skön,
Hennes make finns ej här.
Tradidilallalala, tradidilallalala, tradidilallalala, tradidila.

Vi satte oss i lunden ner,
Vi språkade om kärleken.
Och vill du bli min lilla vän,
Så blir jag din igen.

Förlofningsringen jag dig ger,
Låt se du ständigt på den ser.
Förglöm mig ej, min lilla vän,
Jag skall aldrig glömma dej.

Om åtta da'r kan du ge mig svar,
Se'n du frågat har din mor och far.
Ty är det säkert viljan din,
Tror jag säkert du blir min.

När åtta da'r förgångna var,
Hade flickan fått en annan kar'.
Hon skrifver då ett afskedsbref.
Jag bleknade därved.

Min sorg var stor, det kan ni tro.
Jag hvarken dag eller natt fick ro.
Jag gick min väg, fast den var trång,
Jag gick den dagen lång.

Ajöss min far, ajöss min mor,
Ajöss min syster, ajöss min lille bror.
Jag reser bort till främmande land,
Kommer aldrig mer igen.

Beväringsvisa från Jössehärad.

Marsch.

Ä Jös-se-härs be--vä-rin-ga i kri-ga-rens ge-stalt. För se mod då finns i

The first system of the musical score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written in a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The lyrics are "Ä Jös-se-härs be--vä-rin-ga i kri-ga-rens ge-stalt. För se mod då finns i". The piano accompaniment is written in a grand staff (treble and bass clefs) with the same key signature and time signature. It begins with a piano (*p*) dynamic marking.

brös-tet å hjar-te öf-ver--allt. Den an-dre ut--i ju--ni ma-

The second system of the musical score continues the vocal line and piano accompaniment. The lyrics are "brös-tet å hjar-te öf-ver--allt. Den an-dre ut--i ju--ni ma-". The piano accompaniment includes dynamic markings of *f* (forte) and *mf* (mezzo-forte).

sche-ra' vi å--sta' Te Tross-näs-he-a så lu-ste-li' å gla'.

The third system of the musical score concludes the vocal line and piano accompaniment. The lyrics are "sche-ra' vi å--sta' Te Tross-näs-he-a så lu-ste-li' å gla'.". The piano accompaniment includes a dynamic marking of *f* (forte).

Jössehärs beväringa i krigarens gestalt.
För se mod då finns i bröstet å hjarte öfverallt.
Den andre uti juni maschera' vi åsta'
Te Trossnäshea så lusteli' å gla'.

Å sablarna di blänkte under himmalen den blå,
Gevädersbaljonetterna di gjorde likaså;
Ja, hurra för di pojkar, som på Trossnäshea gå,
Åxeschisen di snart sej lära få.

Å konung Carl den tolfte i sitt attande år
Kumdera svenska hären uti Taffland, där han låg,
Där åtta stöcken svenskar slog åtti tusen man,
Å ryske kejsarn va' mä' te stor skam.

Å mins ni Gustaf Vasa, å tänk en tocken kär,
Han lär ha var't den varste, som ha' slogs i någa här.
När fienden feck sekte på'n, i hennas hjarte klack,
Men han fyllte'na mä kuler, s'att ho sprack.

Å tänk på Gustaf Adolf, å kom ihåg hans ol;
Trehundrasjuttiätte den psalmen själf han gjort:
Förfäras ej I pojkar, fast fienden är stor,
Vi ska slåss emot lag och rellejon.

Ja, hurra nu I pojkar för kafftin Nackuler,
För medt i varsta striden, dit skall han föra er,
Att slåss för Jösshärsjäntera, di ljuffeliga små,
Å för frua kaffetenska också.

Sju år de var förgångna.

Måttligt. fort.

Sju år de var för-gång-na, se'n vi skå-da-de vårt land Och den vack-ra-ste

flic-ka, som jag om-näm-na kan. Där stå här-li-ga fjäl-lar un-der

him-me-len den blå. Och det grönskar i vårt fä-der-nes-land. land.

Se ju år de var förgångna, se'n vi skådade vårt land
Och den vackraste flicka, som jag omnämna kan.
Där stodo härliga fjällar under himmelen den blå.
Och det grönskar i vårt fädernesland.

Vi seglade en afton för en förliger vind,
Se'n kom där ett skepp för en stark bidevind.
Akter på halfdäcket stod en flicka, som var skön,
Hon var skön, ja, hon var däjelig och skön.

Jag skådade den flickan med förtjusande behag,
Mina ögon förändrades hvarendaste en dag.
Jag kan ej henne glömma, om det kostar så mitt lif,
För hon är skön, ja hon är däjelig och skön.

Så kastade jag mig ibland böljorna de blå,
För att jag ombord uppå skeppet komma må;
Så lyckades det mig uti fallrepstrappan få,
Att ombord uppå skeppet komma må.

Så hälsade hon mig: »hvarifrån kommer du,
Du, som kommer ifrån böljorna och upptages nu?»
»Jag föll väl ifrån bramrån, när seglen gjordes fast,
Och jag föll ibland böljorna med hast.»

Så seglade vi se'n uti månaderna ni',
Förrän vi te slut vårt fosterland fick si.
Jag gick till flickans fader och bad mig att få lof
Att få ega hans dotter till gemål.

Ändteligen svara' han mig dessa ljufva ord:
»Är du en redlig sjöman, visst är du henne värd
Och Gud han må välsigna er i alla edra da'r,
Och ert bröllop skall firas med stor fröjd.»

Båtsman Blomberg.

Ej för långsamt.

En vi - sa vill jag sjon ga, som jag själf dek-tat har, Den hand-lar om en-

p

båts - man, som var en kro-nans karl. Å mor hans het - te Ger - - tri, å

far hans, han var dö, Å själf han kall-tes Blom - berg allt te' sin ble - ka dö.

En visa vill jag sjonga, som jag själf dektat har,
Den handlar om en båtsman, som var en kronans
karl.

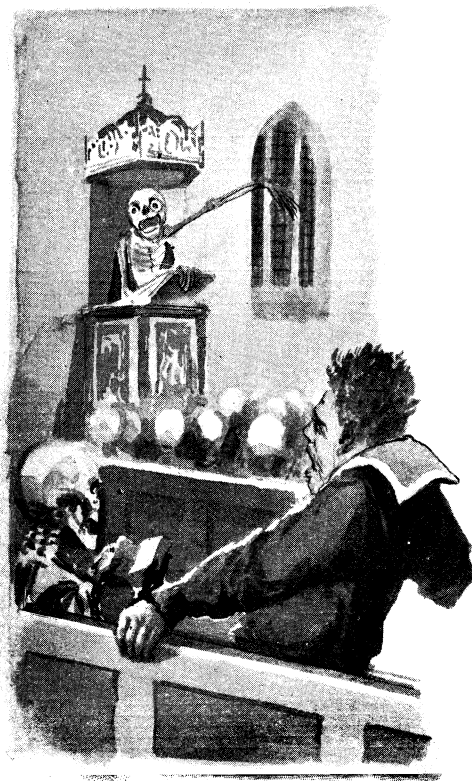
Å mor hans hette Gertri, å far hans han var dö',
Å själf han kalltes Blomberg allt te' sin bleka dö'.

En juldagsmårn geck Blomberg te' kyrkan uti byn,
På himlen blänkte månen och stjärnorna i skyn.
Han var så grufligt ensam, men tänkte inte på,
Att dä va' midt i natta, å klocka ho' va' två.

Men när han kom te' kyrkan, så var där möe ljus,
Men inga klockor ringde tesamman te Guds hus.
Å han ste' inom dörren å to' sin mössa å',
Å satte sig i stolen för att få höra på.

På predikstoln sto' prästen, en gryfligt svarter en,
Å ansiktet dä' blänkte då mä' ett fasligt sken.
På honom så' nu Blomberg, å herre jösses mig,
Han skrek så att dä' skongade i kyrkans hela vägg.

För prästen var ett spöke, så stort som själfva skam,
Å käftarne di gick på'an som vinga på en kvarn,
Å öjena di rullade så vildt i skallen kring,
Men fast han skrek och sparkade, dä' hördes ingenting.

Mä' dö'n i hjärtat Blomberg nu på sin granne så',
Då börjte hufvudhåren att oppå ännu stå.
Där satt hans dö'a pappa å sjongde uti bok,
Men dä' va' bara benen förutan kött å blo'.

»Gu' hjälp mej, stackars båsman», nu Johan Blomberg skrek,
»Nu bär dä' väl åt skogen för mej, mitt arma kräk!»
Å hu, då pekade prästen mä' sin benrangelsarm
På båtsman Johan Blomberg, allt i de dödas land.

Å spökerna de ste' opp från sina stolar då
Å kramade Johan Blomberg allt både gul och blå.
Se'n smorde de i sej köttet, för dä' ä' gastamat,
Å höll se'n oppå honom ett grufveli't kalas.

Om mår'on när dä' ringde, då barkade de ut,
Men på den stackars Blomberg dä' hade de allt gjort slut.
Kyrkvaktarn hittade benen, men allri mer ett fnask,
»Dä' andra den onde tagit», så sade prosten Ask.

Å hör ni män'skor alla uppå vår gröna jord,
O lyssna te' min stämman, ge akt uppå min' ord,
Gå allri te' julottan, när kloekan ho' ä' två,
Då kan den le'e ta er, som Johan Blomberg tog.

9 Småland där ä' dä' så gutt.

Fort.

I Småland där ä' dä' så gutt, gutt, gutt, Å allt kan en få sig en plutt, plutt, plutt, Å

mf

in - get an - nat lann En opp - vi - sa kan Där en har dä' så ljufligt och gutt, gutt, gutt.

I Småland där ä' dä' så gutt, gutt, gutt,
Å allt kan en få sig en plutt, plutt, plutt,
Å inget annat lann
En oppvisa kan,
Där en har dä' så ljufligt och gutt, gutt,
gutt.

Å si bönnen dä' ha de så rika som fä.
Å pengar de få för potater å sä'.
Å kalfvar å kor,
Å ankor och sor,
Å dä' gör i pluntan så gutt, gutt, gutt.

Å prästen han ä' då så stinner si så,
Å länsman så tjock, så han inte kan gå,
Å klockarefar
Å alltid så gla'r,
Å sjonger, så dä' gör så gutt, gutt, gutt.

Kalasa dä' kan de som herrskapsfolk,
Å äta så käften ä' fuller å mjölk.
Å pankakamos,
Å lutfisk å sås,
Å dä' gör i magen så gutt, gutt, gutt.

Å super dä' gör de hvarendaste da',
Bå' gubben å gumman kan snapsarne ta',
Å blir en då full,
Så bär dä' omkull,
Å dä' gör i hjärtat så gutt, gutt, gutt.

Å flickor dä' ha de så rö'a som bär
Med kili'a armar å smånätta fär,
Å söta som sylt,
En tar dom om truten,
Å dä' gör i hjärtat så gutt, gutt, gutt.

Men pussa dom dä' går då allri där an,
För då sputta å sparka de värre än skam,
För Petter Lars Pär
Fick nog kännas vä'r,
Men tyckte ändå det va' gutt, gutt, gutt.

För si Lotta hon spottade midt i hans trut,
Å ba'an att veta en syndi'er hut.
Men hur dä' allt gick,
Så Lotta han fick ;
Då tyckte allt Pär, dä' va' gutt, gutt, gutt.

Du blånande himmel och du brusande flod.

Bast.

rit.

Du blå-nan-de himmel och du bru-san-de flod, o, ja flod. Det ko-star för en

p legato

rit.

yng-ling att lef-va på vår jord. Fal-li-lal-la-la, fal-li-lal-la-lej, fal-li-

mf

lal-la-la-la-la. Det ko-star för en yng-ling att lef-va på vår jord.

p

Du blånande himmel och du brusande flod,
O, ja flod,
Det kostar för en yngling att lefva på vår jord.
Fallilallala, fallilallalej, fallilalla lalla la,
Det kostar för en yngling att lefva på vår jord.

Ja, stackars den sjöfarande, som är på böljorna blå,
Han här alltid våta kläder och måste redo stå.

Och då han ofta tänker, om vännen vore här,
Hon skulle mej uppvärma och torka mina klä'r.

Ja, roligt är om sommaren, när flickorna stå sig bra.
Det var i svenska Pommaren en flicka, som var rar.

Hennes ögon var diamanter, som guld de glimma må,
Vore jag med den flickan bekanter, stor fröjd jag hade då.

Riksdalern vill jag våga, ja, om det vore två.
Tag den och gack till källaren, förglöm ej drick min skål.

Den skålen vill jag dricka och tänka uppå dig.
Hade jag en sådan flicka, jag tror jag gifte mig.

Och viljen I nu veta, hvem visan diktat har,
Så är det en stackars skräddare, jag tror han hette Spar.

Om någon sjunger visan och något lägger till,
Han pliktat femton daler och mister vännen sin.

Om någon sjunger visan och intet lägger till,
Han har sina fem riksdaler och friar, när han vill.

Ja nu är visan aller, ja nu är visan slut,
Nu lägga vi tillhopa, ge sångaren en sup.

Beväringsvisa från Vestmanland.

Marsch.

På pap - pe - - re' ja' skrif - ver en sång för Vest - man - lands krigs - här, Å

mf

Detailed description: This system contains the first line of music. It features a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on two staves (treble and bass clefs). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The lyrics are 'På pap - pe - - re' ja' skrif - ver en sång för Vest - man - lands krigs - här, Å'. The piano part starts with a mezzo-forte (*mf*) dynamic.

vil - jen I den hö - - ra, så ly - der den så här: När kri - garn or - dern får, så

f

Detailed description: This system contains the second line of music. It features a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on two staves (treble and bass clefs). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The lyrics are 'vil - jen I den hö - - ra, så ly - der den så här: När kri - garn or - dern får, så'. The piano part has a forte (*f*) dynamic. There are accents (^) over the notes 'ra' and 'får' in the vocal line.

må - ste han ge - nast gå Från ma - ka, barn och vän - ner, fast - än det känns så svårt.

mf

Detailed description: This system contains the third line of music. It features a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on two staves (treble and bass clefs). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The lyrics are 'må - ste han ge - nast gå Från ma - ka, barn och vän - ner, fast - än det känns så svårt.'. The piano part has a mezzo-forte (*mf*) dynamic. There are accents (^) over the notes 'må' and 'gå' in the vocal line.

På pappere' ja' skrifver en sång för Vestmanlands krigshär,
Å viljen I den höra, så lyder den så här.
När krigarn ordern får, så måste han genast gå
Från maka, barn och vänner, fastän det känns så svårt.

Ett tusen åtta hundra och sextio skrefs det därtill
Uti den fjärde måån och han heter April,
Befälen ordern gaf, å vi gick strax åstad
Te hurtigt parodera på kongens kröningsdag.

Å när nu allt va' sluta' och kröningshögtidligheterna va' slut,
Så fingo vi maskera Hornsgatan ända ut
Till Långholms fästning stor, där många fångar bor,
Vi dem ock emottogo med friskt och hurtigt mod.

När konung Karl den torte en gång mot fienden drog ut,
Så ga' han dom på plyche, så dom feck veta hut,
När han en gång drog ut,
Å detta ska' dom minnas, tills jorla tager slut.

Om konung Karl den femtonde till strid en gång oss kalla vill,
Stig opp i Vestmanlands gossar, som honom hörer te,
Vi gå mot fiendens här, å basa honom flär,
Så att en allri' vågar te Svär'i titta mär.

Om någon nu vill veta, åkken denna visan diktat har,
Så ä' dä' en soldat, som jusst inte så lässin va',
Han visan diktat har, män int' satt namne kvar,
Han har sitt hem i Tärna, där har han sitt försvar.

Goddag du svenska flicka.

Lifligt.

God - dag du sven - ska fic - - ka, Din skål vill jag dric - - ka En

mf

gång el - - ler två; Ty se jag är nu fär - - dig, ty se jag är nu

fär - - dig Att his - sa mi - - na se - gel Och re - - sa här - - i - - från.

»**G**oddag du svenska flicka,
Din skål vill jag dricka
En gång eller två;
Ty se jag är nu färdig,
Ty se jag är nu färdig
Att hissa mina segel
Och resa härifrån.

Räcker du mig handen,
Så gifver jag dig ringen,
Och så förlofva vi oss;
Ty förlofningstiden
Den är ju snart förliden.
Jag har en vän på böljan blå,
Han sviker aldrig mig.»

»Har du en vän på böljan blå,
Tänk aldrig uppå den;
Han kommer ej igen.
För sjömannens tankar
Så vidt i världen vankar
På böljan blå, på böljan blå,
I städer och på land.»

»Din kärlek är ej brinnande,
Din kärlek är ej brinnande,
Det ser jag uppå dig.
Ty du har nog haft andra,
Allt medan du var borta,
Som tagit det bästa
Af kärleken från dig.»

»Tror du, att jag vill hafva
En sådan en bedragare,
En sådan en som du?
Nej hellre vill jag sälja
Mitt lif till tjufvar och skälmar
Och trampa ner mitt hjärta
Ibland småsten och grus.»

»God afton, min flicka,
Din skål vill jag dricka
En gång eller två.
För här har varit främmande,
Som ingen varit kännande.
Han hafver bortröfvat
Ditt hjärta ifrån mej.

Jag kläder dej i silke,
I silke och siden,
I siden så fin.
Och de guldringar mina
De kunna blifva dina,
Om du vill blifva
Allra kärestan min.»

Si godafston och godkväll.

Temligen fort.

Si god - - af - ton och god - kväll, Min ut - - val - - da - ste vän, Hu - ru lef - ver

värl - den med dej? Har du nö - jen och mår bra, Som jag

tror väl att du har, Har du häl - san, visst fäg - nar det mig.

» **S**i godafton och godkväll,
Min utvaldaste vän,
Huru lefver världen med dej?
Har du nöjen och mår bra,
Som jag tror väl att du har,
Har du hälsan, visst fägnar det mej.

Har du silfver, har du gull,
Har du kistorna full,
Har du penningar visst rogar det mej.»
»Nej, jag har ett förnöjsamt sinne,
Det är rikedomen min,
Det är långt bättre än penningar och gull.

När jag tänker uppå dig,
Röres blodet uti mig,
Lilla vännen, förglöm aldrig mig.
Ser du stjärnorna de små
Uppå himmelen den blå
Falla neder till jorden som strå.

Förr ska' sjöar och strand
Blifva torra som sand,
Förrän jag tager mig någon ann'.
Förr ska' måne och sol
Falla neder till jord,
Förrän jag ändrar om dessa ord.»

Med våta ögon ser jag.

Ej fort.

Med vå - ta ö - gon ser jag på böl - - jor - na de blå, Som ho - - tan - de och

p

vil - da mot klip - - pe - väg - gen slå. Ty långt i fjär - ran är Den

< *>*

som jag håll - ler kär, Men jag hans ble - ka lil - ja på stran - den vän - tar här.

rit. *rit.*

Med våta ögon ser jag på böljorna de blå,
Som hotande och vilda mot klippeväggen slå,
Ty långt i fjärran är
Den som jag håller kär,
Men jag, hans bleka lilja, på stranden väntar här.

»Till hösten är jag åter hos dig, mitt unga vif,»
Så sade han och slöt mig förtroligt till sitt lif.
Men dagarna de gå,
Och böljorna de slå,
Och icke kommer vännen, hur jag än vänta må.

Emellan oss är skog och sjö, ja äfven berg och dal,
Emellan oss är frid och fröjd, ja äfven sorg och kval.
Ty långt i fjärran är
Den som jag håller kär,
Men jag, hans bleka lilja, på stranden väntar här.

Jag suckar och jag klagar, jag tåras och jag ber,
Och spejande som falken utöfver hafvet ser.
Men dagarne de gå,
Och böljorna de slå,
Och icke kommer vännen hur jag än vänta må.

Ack om jag vingar hade som fågeln högt i sky,
I denna kväll jag skulle till andra länder fly,
Ty långt i fjärran är
Den som jag håller kär,
Men jag, hans bleka lilja, på stranden väntar här.

Ja, länge har jag väntat, nu är min enda tröst,
Att när ej hjärtat mera kan klappa i mitt bröst,
Och inga dagar gå,
Och inga böljor slå,
Så får jag råka vännen i himmelen den blå.

O du stolte ungsjöman.

Ej för långsamt.

O du stol-te ungsjö-man vill du läm-na ditt land, För att fa-ra om-kring

mf

The first system of music consists of three staves. The top staff is the vocal line in G major, 4/4 time, with lyrics: "O du stol-te ungsjö-man vill du läm-na ditt land, För att fa-ra om-kring". The middle staff is the right-hand piano accompaniment, starting with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The bottom staff is the left-hand piano accompaniment.

jor-den på den vil-da o--ce-an? Jag är glad och för-nöjd, och jag

The second system of music continues the vocal line and piano accompaniment. The lyrics are: "jor-den på den vil-da o--ce-an? Jag är glad och för-nöjd, och jag". The piano accompaniment continues with chords and moving lines in both hands.

sjun--ger med fröjd Och mitt hopp det står till Her-ran ut-i him--me-lens höjd.

The third system of music concludes the vocal line and piano accompaniment. The lyrics are: "sjun--ger med fröjd Och mitt hopp det står till Her-ran ut-i him--me-lens höjd." The piano accompaniment ends with a final chord.

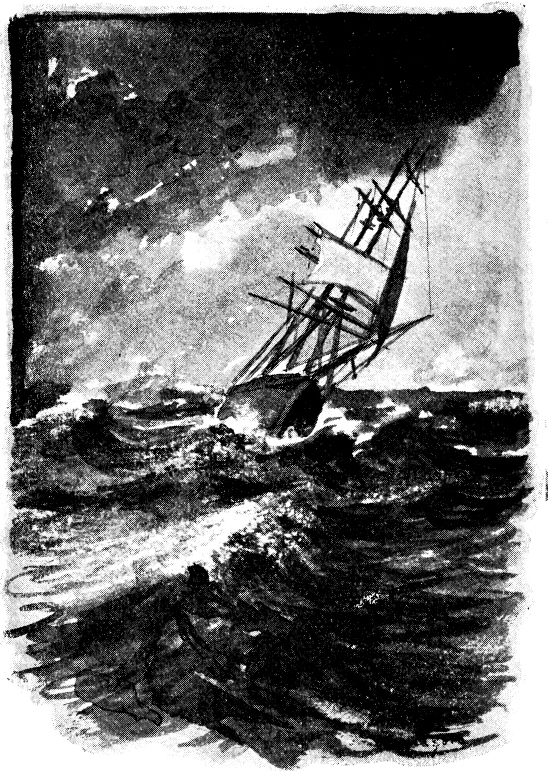

du stolte ungsjöman, vill du lämna
ditt land,
För att fara omkring jorden på den vilda
ocean?
Jag är glad och förnöjd, och jag sjunger
med fröjd,
Och mitt hopp står till Herran uti himme-
lens höjd.

Ankaret det lättas opp, seglen sträckas
opp i topp,
Och en man tar rodret, när de andra
klara opp.
Nu med hattarne i hand stå vi glada
alle man,
Och ett ömt farväl vi bjuda åt vårt kära
fosterland.

Allting synes vara klart, skeppet börjar
göra fart,
Våra flickor stå på stranden, se oss lång-
samt ila bort;
Och en rinnande tår uppå deras kinder
går,
Och med klappande hjärta emot hemmet
de gå.

Dagen lider mot slut, natten ser förfärlig ut,
Då det stormar, då det tjuger i hvarendaste klut.
Månen redan gått ner, stjärnor synas ej mer,
Svåra skyar och byar till öfverflöd han ger.

Storm och brusande haf — skeppet lider ej däraf,
Och den stolte sjömannen står på brädden af sin graf.
Men han tröstar sig därmed, att han lider ingen nöd,
Fast hans öde kunde göra, att han låg i hafvet död.

När vi råkas i hamn, i ett främmande land,
Står det tusentals med flickor med en vid och öppen famn.
»Var välkommen i land, o du glade sjöman,
Var välkommen, var välkommen, kom och slut mig i din famn!»

Denna tiden är så kort, snart så skall vi segla bort,
Hemåt norden vi skynda med en däjeliger fart.
Och en gynnelig vind skall oss snart föra hem
Till föräldrar och syskon och en öm och trogen vän.

Jungfru Konsidonia.

Måttligt fort.

Jungfru Kon-si-do-ni - a i Sträng-nä-se stad, Hon stolt-se-rar och braverar hvar-en-da-ste dag.

Nät - ta steg som Tup-pa - fjä-ten lång Vä-lan var hon stol-ter allt ut - i sin gång.

Jungfru Konsidonia i Strängnäse stad,
Hon stoltserar och braverar hvar-
endaste dag,
Nätta steg som
Tuppafjäten lång
Välan var hon stolta allt uti sin gång.

Och jungfrun hon gångar sig till skräd-
dareby:

»Och skräddare vill du mej en nyer
tröja sy?

Skär'na nätt ut
Hvarendaste klut,
Kringom halsen ring henne duktigt ut?»

Han klippte, han skar den hele guds dag,
Att han skulle få den tröjan i godt lag.

Och jungfrun hon gick,
Och ögon hon fick,
Hon kråma' sej å töckte hon hade herr-
gårdsskick.

Och jungfrun hon inför sin fader steg.
Hennes fader henne med vreda ögon neg.
Och skinnremma small,
Och jungfrun hon gnall,
Och det stämde hop som en näktergall.

I lunden gröna.

Fort.

I lun-den grö-na gå flec-kor skö-na Att ploc-ka blom-mor ut -- i de'

mf

This system contains the first line of the song. It features a vocal line in treble clef with a key signature of two sharps (D major) and a 6/8 time signature. The lyrics are 'I lun-den grö-na gå flec-kor skö-na Att ploc-ka blom-mor ut -- i de''. Below the vocal line is a piano accompaniment consisting of a right-hand part in treble clef and a left-hand part in bass clef. The piano part starts with a dynamic marking of *mf* (mezzo-forte).

grö-na, De sko-la ploc-ka dem, de sko-la bin-da dem, de sko--la

This system contains the second line of the song. The vocal line continues with the lyrics 'grö-na, De sko-la ploc-ka dem, de sko-la bin-da dem, de sko--la'. The piano accompaniment continues with the same instrumental texture as the first system.

kal-la dem för-gät ej mig. Sing-du, sing-du fal-le-rej, sing-du, sing-

f

This system contains the third line of the song. The vocal line has the lyrics 'kal-la dem för-gät ej mig. Sing-du, sing-du fal-le-rej, sing-du, sing-'. The piano accompaniment continues, with a dynamic marking of *f* (forte) appearing in the right-hand part.

du fal--le--rej, De sko-la kal--la dem för--gät ej mig.

This system contains the final line of the song. The vocal line concludes with the lyrics 'du fal--le--rej, De sko-la kal--la dem för--gät ej mig.'. The piano accompaniment concludes with a final chord in the right hand and a sustained bass note in the left hand.

I lunden gröna gå flecker sköna
Att plocka blommor uti de' gröna.
De skola plocka dem,
De skola binda dem,
De skola kalla dem förgät ej mig.
Singdu, singdu, fallerej,
Singdu, singdu, fallerej,
De skola kalla dem förgät ej mig.

På hafvets bölja ja' mig befinner,
Och oskuldsblomman uppå kinden brinner.
Å himlens stjärnor de skola lysa,
Å fridens englar omfamna mig.
Singdu, singdu, fallerej,
Singdu, singdu, fallerej,
Å fridens englar omfamna mig.

Å när du friar, så var försiktig,
Å när du skrifver, så var uppriktig,
Å när du reser, så glöm ej bort mig,
Som förr har varit din utvalda vän.
Singdu, singdu, fallerej,
Singdu, singdu, fallerej,
Som förr har varit din utvalda vän.

Haf tack för kössen du onga tärna,
Du ä' så onger å ja' vell så gerna,
Ja' vell så gerna med dig trolofvas,
Å ja' vell vara för evigt din.
Singdu, singdu, fallerej,
Singdu, singdu, fallerej,
Å ja' vell vara för evigt din.

Hvar gång jag skådar din ögon klara,
Så blir jag fångslad uti din snara,
Men får på jorden jag dig ej ega,
Ej plats i världen mer fins för mig.
Singdu, singdu, fallerej,
Singdu, singdu, fallerej,
Ej plats i världen mer fins för mig.

I lunden gröna gå gossar sköna
Att möta fleckor uti de' gröna.
De skola smeka, de skola leka,
De skola hvila i hvarandras famn.
Singdu, singdu, fallerej,
Singdu, singdu, fallerej,
De skola hvila i hvarandras famn.

Rosendal.

Måttligt fort.

Ro - sen - dal han seg - lar till det främ - man - de lann,   Då be - der han sin

p

The first system of the musical score for 'Rosendal'. It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The piano accompaniment is in grand staff (treble and bass clefs) with the same key signature and time signature. The tempo is marked 'Måttligt fort.' and the piano part begins with a dynamic marking of 'p'.

fic - ka va - - ra tro - gen som ett lamm Un - der ti - - - den.

rit.

p rit.

The second system of the musical score. The vocal line continues with the lyrics 'fic - ka va - - ra tro - gen som ett lamm Un - der ti - - - den.' The tempo is marked 'rit.' (ritardando). The piano accompaniment includes a dynamic marking of 'p rit.'.

Rosendal, han seglar till det främmande
lann, :,:
Då beder han sin flicka vara trogen som
ett lamm
Under tiden. :,:

När Rosendal var bortrest, kom där en annan
vän, :,:
Han ville med jungfrun trolofva sig, trolofva
sig igen
Under tiden. :,:

Jag har min vän på böljorna, han kommer
snart igen :,:
Å honom har jag lofvat att bli hans trogna
vän
Under tiden. :,:

Har du din vän på böljorna, tänk aldrig mer
på den :,:
För han har varit falsker och svikit har sin vän
Under tiden.

Ja, har han varit falsker och svikit har
sin vän :,:
Nog får han sin belöning af Gud i Himmelen
Under tiden.

De lagade hennes bröllop i dagarne fem :,:
Men inte ville bruden med sin brudgum
gå i säng
Under tiden.

De lagade hennes bröllop i dagarne tolf :,:
Å bruden fick de taga å släpa'na med våld
Under tiden.

Å skeppet kasta' ankare, sjöfolket steg i
lann, :,:
Å fästemen å fästemen de tog hvarann i famn
Under tiden. :,:

Ja, hälsa nu min broder å så min fästeman :,:
Att nu så får han gifta sej, ta bruden hvar
han kan
Under tiden. :,:

Haf tack mitt hjärtas flicka för din upp-
riktighet, :,:
För dig så har jag seglat sju tusen milars väg
Under tiden. :,:

Å flickan hon somnade i Rosendals famn :,:
Så att hon inte vaknade förrän i Engelann
Under tiden. :,:

Alundavisan.

Fort.

Gos - sen min bor i A - - lun - da by A - lo, A - lun - da, A - lun - da by!

Ö - gon har han blå som him - lens kla - - ra sky, A - lun - da, lun - da, A - lo.

Gossen min bor i Alunda by
Alo — Alunda, Alundalej!
Ögon har han blå som himlens klara sky,
Alunda — lunda Alo.

Går med sin lia lätt som en vind,
Alo — Alunda, Alundalej!
Litet bränd af sol'n, men frisk och röd om kind,
Alunda — lunda Alo.

Går han i dansen — sedig och blyg,
Alo — Alunda, Alundalej!
Ser han på en flicka, sker det just i smyg,
Alunda — lunda Alo.

Pingstdag om kvällen kom han till mig,
Alo — Alunda, Alundalej!
Flicka lilla hör, hvad jag vill säga dig,
Alunda — lunda Alo.

»Flicka, min flicka, älskar du mig?
Åh nej — Alunda, Alundalej!»
»Du får nog en annan, tag din korg och tig,
Alunda — lunda Alo.»

Kom så till mig om midsommarkväll,
Alo — Alunda, Alundalej!
Gick med mig i dansen lättlig och snäll,
Alunda — lunda Alo.

Flickor, bara tyst, men tillstå jag vill,
Alo — Alunda, Alundalej!
Hur det var, en kyss den krångla' han sig till,
Alunda — lunda Alo.

»Flicka, han sade, skall jag dö af sorg?
Åh nej — Alunda, Alundalej!»
»Här har du min hand, jag tar igen min korg.»
Alunda — lunda Alo.

BERÄTTELSER

Ringningen.

Ja' s'a prata om en hikstoria, som hände me i min ungdom. — Om ho' ä' sannfär'i? Jo, ja' säjer sôm käringa sa': »svärja på'et kan ja', men slô va' om'et, det aktar ja' mej för.

Det var lä för en cirka omkring en 25 eller 30 år se'n, me'n ja' var så grömt stärker. Jaja, ja' ä' nog inte så sloker å tas med än i denna da'n, s'a ja' sä' Er. För i röggatag så lägger ja' då hvarenda kutte i söckna, utom nämnamannen i Broelt förstås, för han ä' ju så grömt tjocker, så hönöm kan en inte få tag om. Och är det så, att det s'a va' fingerkrok, så vill ja' se den i syna, sôm kan dra öpp me.

Jo, si det var på det viset, att undantagsgubben i Sönra va' dö'er, och vi skulle opp å ringa för honom, sôm rätt och kristligt var. Men det var på senhösten å smarja hade bekat på klockaxlarne, så pöjkana stod der å stöna å fnös å röckte å dro, men det var ljuj, att de fick storklocka ur fläcken. Der var Pettera Pera Petter å Svenna Svenna Svente å Tusen-Johans Kalle å kusin min, Josop, döfvebonicken I vet, å ett par te, sôm ja' nu inte mins hocka de va'. Och de streta å drog, men klocka rörde se inte ett kofärn. Då steg ja' fram å sa': undan mer er svinfötter, sa' ja'. Och ja' spotta i näfvarne å röckte te allt hvad ja' orkade, å inom ett huj så hade ja' klocka oppe, så hon sto' som ett tändt ljus. Och hade ja' nu bara fått va' i fre', så hade nog alltihop gått bra, men så köm kusin min, döfvebonicken, det eländiga nötet — han s'ulle hjälpa me han, bevars — och hur han fumla, det vet inte ja', men hur det än bar te, så knöla han te me i röggen med sin tjocke dumme skalle, så ja' for på knä. Och just i det-samma så kömmer storklocka å dänger te me i själfva ekipaget, skam te sä'anes, å vystade me ut igönom torngluggen, så ja' visste ingenting om, förrän ja' sväfvade alledeles sôm en slaghök där ute i lufta.

Om ja' inte slog ihjäl me? Nej, inte den gången åtminstone, men den som ja' har å tacka för lifvet, henne glömmet ja' då all'ri, om ja' än s'ulle bli så gammel som själfve Metusalem. Jo, si det var på det viset, att klockarns lilla hvitbroki'a ko gick där på andra si'a ringmuren å mumsa och åt, det beskedliga kräket, just söm ja' kömmer nerdansan'es från hemmelens höjd. Och ja' köm så gödt söm grensle öfver röggen på koskrapa å det med en fart, så det sa' »skvack» i bå me å koa. Hur ondt det gjor'e i me, det kan ja' inte tala om; ja' töckte rakt, att det var söm en jordbäfnig. Å koa hon trodde visst, att det var den store kometen, söm köm, för ho' la' i väg med mej med skaftet i skya söm en åskastråle, å där satt ja' och red utan att veta te me för resten söm en köning Dunrapart eller en aen Karl Johan. Och när vi köm te prostens potatislann, så ble ho' alldeles viller å kasta öpp med bakvagnen, så ja' for hufvudstupa in bland potaterna. Och där förlorade ja' vetet, d. v. s. så att jag svevlade.

Och är det inte märkvärdi't, att ja' inte to' den minste ska'e utå den där flökta. Jag kände me förstås doktit oppskakader å va' liksom sönnerbröten i hele kroppen en tid bortåt. Men vet I, nu efteråt när ja' tänker på'et, så kan ja' inte aent än skratta, för me'n ja' lå' der i potatisåkern liksom i dödsens käftar, så va' ja' om me ändå, å det får en smålänning alltid löf te å va' för resten, för ja' hade skrapat te me en hel hop potater, å när ja' vaknade te lif igen å fick tebaka sansen, så hade ja' e' doktier potata i den ena näfven å e' liten potata i den an're näfven.

När Stina-Lisa hade tandvärk.

Dä va' ett rent elände derhemma för en två'l tre år se'n, då Stina-Lisa hade den förskräckeli'e tannavärken. Pinades gjorde hon grufveli't, dä ä' säkert. Men hva' tror I ja' gjorde då? Allting va' i olag åt'na, å ho' bara påstog, att ja' va' otjänlier te å bo i lag mä'na. Dä gjor'e me möe ondt om'na, men dä va i alla fall dä sannaste hon kunne sä', för ja kan inte neka te, att inte ja' för min del töckte persist däsamma hva' henne anbelanganes, vell sä.

Vi försökte allt möjeli't förstår se, men ingenting hjälpte. Te en början köpte ja' ett helt dösen voltakors å hängde på'na fram å bak, så ho' så' ut actierat som en armeral. Dä hjälpte förstår se inte ett vetante vars. Å då la'e ja' e' bekhätta på hufvet å halsen på'na, för bek dä ä' just dä som drar, som I vet. Ja' tänkte dä sulle dra ondska ur krummelunsen på'na. Men all illakhet som beket drog opp, så vände den se mot me. Dä va inte så lite' utå' den vara, kan I begripa, för skinnet geck sönnar å hårtesta lossna mä rötterna å öfverallt, der beket hade legat på, såg ho' ut som om ho' hade haft skoskaf

Så hade ja' ingenting aent å ta' te än ja' börja på te å trolla dä lella ja' begrep å vesste. Ja' brände å krut unner näsa på'na å stöpte bly öfver huf'vet på'na. Ja, ja' trädde te å mä en röhet järntenn emellan tännerna på'na å derte läste ja' e' bön tre gånger baklänges. Men alltihop dä därna gjor'e inte ett kofärn.

Jaså, tänkte ja', då får vi väl ta te å doktorera ett grännane för hva' som anbelangar beträffenheta mä sjukdomar hos bå folk å fä, så ä' ja' inte så värst bortkommen, så att ja' smorde ihop lite ampramosis utå räfister å höfvelsträck å orsten å kademumma å förtisken. Men dä bekom'na inte ett grännane, anbelanganes värken, te sä'anes, för ho' bara sputta' å fräste å ble' allt illackare å illackare mot me.

Så så, tänkte ja', här ä ingenting aent å göra än te å få tannarackarn utdra'en, så ja' la'e i väg efter Schvente i Skarselt — han kan dra ut dom, som I vet, om de te å mä har rötter som bena på gamla skomakarestolar — å han hängde redskapslåda på axla å så ga' vi oss i väg hem te mett gnällspäll, den stackarn.

Men si, dä va lögn te å få Stina-Lisa te å gapa så pass, så han kunne få in hoftånga. Ve anra tellfällen, om dä s'ulle gälla te å stoppa in korf å palt å hvettebullar å tocket, ja', eller te å lexa på me nåengång, när ja' gjort'na emot, ja, då har ho inga dåli'er sprecka i trynet, men den gången va' dä' ogörli't. I sa' för-

stås inte inbilla er, att Schvante ble' könfyser för en tocken baggatelj. Nä, ett långt stöcke derifrå. Han smusslade te ene i pennasyl å se'n gjor'e han nönna abravinker åt me, tess ja' kom unnerfunn mä hans kvecka mening.

Ja' stälde me bakom Stina-Lisa, ja', för te å hålla i hufve't på'na, å när Schvante va' färi mä tånga, så blinka han ett slag åt me' å ja' rände in sylen så långer han va lite neranför röggen på'na. Men i dä'samma skrek Stina-Lisa te ett hojane å gapade, så att en kunne ha kört in mä bå' hästar å vagn. Å Schvante va' inte den, söm försinka se mä tånga inte, för inna ja' veste or'et å, så hade han tanna ute, å dä geck så behändi't, så ho' to mä se två kamrater i samma paschas.

— Dä va' allt svenske klämnen i dä taget, sa' Schvante te me.

Stina-Lisa schvemlade förstår se, men när ja' hållt öfver'na ett par skoper vatten, så köm ho' se igen å sa':

— Dä va' me en fuling te å ha långa rötter. Ja' tror de räckte hallvägs te hasena på me.

— Jojo, dä va' te å känna, när ho ryckte se lös, tötte Schvante.

Så velle ho' si tanna, men då sa' Schvante, att dä s'ulle ho' inte bry se mä, för om ho' köm te å titta på åbåket så s'ulle ho' bli ihjälskrämder. Dä va' kräfte å longsot å kolera å alla möjeli'a åkommer kring rötterna på'na, sa han.

— Då ä' dä inte te å unra på, att dä ble' ett så förgrömmadt håll efter otäcka, sa' Stina-Lisa. Dä ä' rakt som e' jorpärnagrop i munnen på me, tötte ho.

Så när ja' langa fram pungen å s'ulle fräja, hva' ja' va' sköldi' Schvente, så drog han te mä en tolfskelling. Dä va' hans pris e' gång för alla, sa' han, å dä kan en då inte säja ä' hutfullt, särskelt när en tänker på, att han snodde ut två stycken aldeles gratis.

När Basebäckarne skulle plantera sill.

Det var en gång en basebäckare, sôm s'ulle fära te skogen. Och det var så kallt denderinge marnen, så han ble rakt valen om näfvarne, kan veta, så han va' tvongen te å stöppa dom i tröjelommorne. Och så la' han tömmen öfver nacken. Men när det hade vatt en tjyng, så ble' köa le'a ve sin verld och barja' på te å besa. Och de ryckte te, så hu'et for å' basebäckarn.

Lite' efter så kömmer drängen föran'es, för han s'ulle te skogen han mä. Men när han feck se husbond legga der utan hu'e, så unrade han, hur det hade gått te, men hur han letade, så kunne han inte hetta hu'et. Ja, då tänkte han te slut. Kanske husbond inte hade nöet hu'e mä se, när han for te skogen i da'. Och sôm han inte kunne bli slu'er på det, så var han tvongen te å fära hem å fräja, hur detderninga kunne va' fatt. Och den första han mötte, när han köm hem, så va' dä pi'a.

— Hör du Stina, så' du, om far hade nöet hu'e mä se, när han for te skogen i da'? — Nej, det vete jädan, det titta ja' inte efter, sa' ho. — Så fräjte han de an're. Han fräjte matmora. Nej då, ho hade inte beske om nöenting. Men så var der en liten gräbba med gry i och ho sa'e: Jo då, sa'e ho, det hade han vesst det, sa'e ho, för han öste teminstingen i se en farli'a hop kål, innan han ga' se hemmifrå.

Ja, då var det ingenting aent å göra än ge se å' te skogen igen å leta efter hu'et. Och när det hade vatt en stund, så hitta han'et.

Och så blef det begrafning på basebäckarn, och hele byen ble' bu'en. Och de satt der på gillet å pratade. Och der var en dokti't klöfti'er kär — Masse i Måla-skog — hönöm känner I lä för resten allihop? Han köm te å tala om, hur dyr sella blir i längden. När det då hade vatt en tjyng, så sa'e Masse:

— Hör i gött fölk, sa'e han, vet I hva', sa'e han?

— Nej, hur s'ulle vi det kunna veta? sa'e de.

— Jo', sa' Masse, vell I sôm ja', så sa' vi själfve ta å skaffa oss vår sell.

Ja, det tötte basebäckarne inte va' så galet, men si, hur det sulle kunna gå te, se det vesste de då rakt inte.

— Jo, sa'e Masse. I vet, att vi ha vårt stora byakärr. Och om vi nu to'e utå den sell, som vi har köpt å la'e i kärret, så kunne vi om två år ha vårt eget sellafeske, tötte Masse.

Ja, det var ett betydligt or', det, tötte basebäckarne, så när de köm hem, så to' de å skut ihop 7 tönner sell å kasta i kärret. Och så geck de å väntade sina två år på att sella s'ulle växa te å sen samlades de och s'ulle dra' not efter'na. Men de feck inte tag i aent än sellahu'er å sellarömper — inte e' endaste sell. Te slut så feck de fatt i en ål. — Har I sett på den le'e, sa' Masse? I sa' få se, att det är denna här ålarackarn, söm har ätit opp sella för oss. För hvecken s'ulle det ella va'? — Ja, hvecken s'ulle det ella va'? tötte de an're mä. — Och ålen var redi't feter. Och de började på te å glo så illt på en ål. Så när det hade vatt en tjyng, så sa'e Masse:

— Hör I gött folk, sa'e han, hönöm få vi löf å straffa te livvet på ett sätt, så han kommer ihöj'et i all sin ti', den matbuken.

Ja, det var de med om allihop, men si då blef det fräjjan om hvilket döds-sätt, som sulle va det värsta, kan veta. När det då hade vatt en tjyng, så sa'e Masse:

— Hör I gött folk, sa'e han, vet I hva', sa'e han?

— Nej, hur s'ulle vi det kunna veta?

— Jo, sa'e Masse, ja' har hört sä'as nöen gång i min ongdöm, att ingen dö' s'ulle va' värre än te å sänkas lefvan'e i sjön, så vell I söm ja', så dömer vi ålen te dä?

— Ja, dä ä lagom åt'en. Det är inte mer än hva' han ärligt förtjänt, den rackarn, tötte de.

Och nu feck de så brådt söm en katt, som har två tallrikar å slecka. Och det bar i väg mä dom ner te sjöen mä ålen. Men när han köm i vattnet, så barja' han på te å krombogta se, så de gjor'e basebäckarne rekti't ondt om'en. Och en utå dom höll på te å kasta se i sjöen efter ålen igen. Men så tötte de då lä, att de en gång hade dömt hönöm te dö'en, så det kunde inte hjälpas. Och när han då slingrade å' som längst utåt, så sa'e Masse:

— Åja, sa'e han, det kan en lä veta, sa'e han, att dö'en inte ä' så farli't lätt å pågå, sa'e han.

Och det var de med om allihop.

Elektris.

— **V**et I hva' elektris ä' för nåt? Jo, ja' läste nulien i ena tidning, att om en struker en katt öfver röggen, så blir det elektris, stod det. När ja' kom hem, så sa'e ja' te pojken min, Anners: »Hör du Anners, sa'e ja', du lär allt hit mä katten du, sa'e ja', för här s'a bli elektris, sa'e ja'.» Ja, pojken, han kom mä kattarackarn, han. Och ja' te å skubba å gno, det värsta ja' rådde, men det var

lögn, att der blef no'en elektris. Då kasta' ja' å me rocken å förskinnnet å spände katten emella' bena å te å skubba å gno, så lötampa å skinnflanka rak om'en, men det var lögn, der ble' ingen elektris. Ja, sena har ja' läst i ena tidning, att det s'a va' ångmaskin te, men det får ja' då sä' för min del, att skam s'ulle lä va' katt då läll, om en s'a strukas mä ångmaskin, för nog i helsingland gnodde ja' hönom te-räckeli't, det vet ja' det.

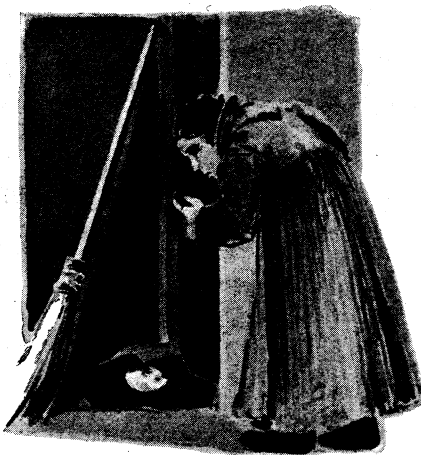

Hur usselt de har'et i Malmbäck.

Nog töcker vi, att vi har'et farli't usselt i våra hafradasaböjder, men det s'a ja' sä' er, att det är bara inte emot, hur de har'et i Malmbäck. — Jo, ja' har en schvåger ja', söm bor i Öggestorp. Och siste gången ja' var nere te Jönseping mä bärkalasset, så var det ja', söm helsade på svåger min, kan veta. Och han kunne tala om för me han, hur dant de har'et i Malmbäck.

— Jo, sa'e han, se så derninga ve julati'en så slör söcknabönnerna se ihop å köper en fjär'ing sell. Och den byter de se emellan. Se'n, när de s'a te å äta utå'na, så tar de å hänger opp e' sell i taket, å så tr'är de hafrakaka på tummen å daskar te sella, så det fastnar ett litet grännane på kaka, och så äter de.

På hösten, när de har slaktat fåra, så gör de korf — så'na der pettlingar te sä'anes — och den derninga korfven är så smaler som tvennatrå. Och hönöm härfvar de opp på en härfvel, söm de har på vinden. Och se'n, när de s'a te å äta utå' korfven, så härfvar de å' härfveln igen. Och det går åt jämt ett knäpp i målet, sa'e schvåger min.

Ja, det var mönna stöllaforer, han pratade om för me, men ja' tror inte, ja' ä' go' te å höga dom nu.

Jo, det var sannt. Han sa'e dä, att nöнна stora djur, det har di all'ri sitt i Malmbäck. Men så var der en gång en nämnamann, söm hade en ovanligt stor gris. Ja, han var så stor den der grisen, så hela söckna feck löf å kömma dit å blia på hönöm. Men så en vacker da' hade grisen försvunnit för nämnamannen. Och de ut

te å leta det mesta, de orkade. Men det var ljuj, att de kunne få tag i grisen. Då bö'ade nämnamannen opp hela söckna te å ut å leta efter grisen. Men så på tredje eller fjär'e da'en, så köm piga te å titta bakom svinhusdörren. Der sto' en träsko och i den hade grisen trelat ner; han var inte större kan veta. Ja, nämnamannen han ble' då så gla'er, så han bjö' hela söckna på gästabö'. Och det var så rart, så det räckte ännu mellan jul och Jönseping.

Men det värsta utå' allt så är det, när de s'a te å äta fläsk, för då bär de se te, söm om de inte vore veti'a. Då får hvar och en sin fläskasjoling. Och den binner de en simme i. Och så schwäljer de fläskabiten och så drar de opp honom igen. Och det håller de på mä, tess de blir mätta, sa'e schwäger min.

Den ärlige och lydige betjanten.

Det var en gång en harrakär, som aldrig kunde läta bli å slå på stort. Och fast det hade gått alldeles ut se' för honom, så satt kaxen i honom i alla fulla fall. Fast han knappast hade en smula i huset, så geck han ändå å skröt öfver, att han aldrig hade mindre än tre rätter mat på bordet. Och det kan ja' då hålla med honom om, för när ja' var där härom sistens, så hade han då fat och sked och vassvälling, det såg jag då, men någonting annat såg jag inte te.

Och, denderinge harren, han bara geck der å ackade se å ojade se, för att han aldrig kunde få en riktigt ärlig och lydig betjänt. Men så feck han en gång en, som var både ärlig och lydig, som I ska' få höra.

Jo, si det var på det viset, att det kom främmande till harrakärn, å då sa han te betjanten:

— Ta' hit en salvet!

— Det fins här ingen, sa' betjanten, för han var så gönoma ärli'er så.

Då tog harren betjanten med sej ut i farsta' och så sa' han till honom:

— Din dumbom der, du kunde lä begripa, att du s'ulle sagt, att han ligger i tvätten.

— Jaså; ja, nästa gång s'a ja' säja så, sa' betjänten.

Om en tjung så sa'e harren:

— Sätt fram osten!

— Osten? Han ligger i tvätten, sa'e betjänten, för han va' så gönoma lydi'er så.

— Din förhärdade stolle, kan du inte begripa, att du s'ulle ha sagt, att den har rättorna ätit opp.

— Jovisst jo. Ja, det s'a ja' allt komma ihåg till härnäst.

Så rätt hvad det var, så ropade harren te betjänten:

— Hit med en potell vin!

— Den har rättorna ätit opp, sa' betjänten, för han var så gönoma ärli'er och lydi'er så.

Men nu ble' harren så illa befängder, så han fick ut sin betjänt för tredje gången, och der gaf han honom en torfvare, så han höll på å stå på hufve', och så sa' han:

— Ä' du så illa dummer, din förjordade drummel, så att du inte kan begripa, att du s'ulle ha sagt så här: den korkade ja' så den sprack, din drummel!

— Jaså, orschäkta, det s'a ja' nog komma ihåg till härnäst, sa' betjänten.

Och nog hade harren god lust allti' te å befalla fram mer, som inte fans der i huset, men han var så illa rädder, för att hans betjänt, som var så gönoma ärli'er och lydi'er, s'ulle förjumpa se igen, så han sa' te honom:

— Säj till min hushållerska, att hon kommer in, sa' han.

— Den korkade ja', så den sprack, din drummel, sa' betjänten, för han var så gönoma ärli'er så, å lydi'er ville han va' me, kan veta.

Men efter den da'n, så ha' harrakärn bedt vår harre bevara se för betjänter, som var så gönoma ärliga och lydiga.

Han söm höll kongen mä potater.

Söm I kanske hört talas om så va' kongen nere å hälsade på landshöfdingens häromsistens. Och då råkte ja' liksom te å bli bekanter med Konglia Majestät ve det derninga tillfället.

Si ja' ä' för resten så hemmavan hos landshöfdingens, så när ja' kommer dit, så ä' ja' ackurat söm ja' vore hemma der, och det är därför s'a ja' sä' er, att ja' änna se'n han köm hit ner, har hållet hönöm mä ätepotater.

Ja' träffade lä inte kongen själfver, när han va' dernere, för ja' va' förstås inte i sta'n då, men landshöfdingens betjänt har talt om hvart evi'a ord för me; han har lä bäst re'a på'et, för han satt ju ve samma bord.

Jo, söm sagdt, kongen va' der, å då frågte landshöfdingen, ess han inte kunde få bju' på lite' medda. Jo tack, sa' kongen. Och just söm de va' i färe mä å s'ulle läsa te maten, så feck kongen se potatetatet. Och han slo' landshöfdingen på axla å sa'e:

— Hör du, hva katsingen har du fått de härninge potaterna ifrå?

— Joo, schvara' den anre, dom har ja' köpt utå fjärdingsmans Andrias i Hultet. Han har hållit me mä potater, alltse'n ja' köm hit. De kallar honom fjärdingsmans Andrias, för far hans va' fjärdingsman, annars heter han Andrias Olsson.

— Andrias Olsson i Hultet, sa' kongen då, lät me si, det måtte va' samme kär, söm har ett mål ligga'ne öppe hos me. Kära hjärtans, hönöm känner ja' möe väl. All'ri kunne ja' lä tro, när ja' kurga igönom hans doklamente, att han hade så go'a potater.

Men tänk er tocken kär i alla fall te å ha gött minne! Bara han feck höra mett namn, så köm han ihöj mett mål. Si ja' ble stämder för ett par år sen utå Jonte i Ferberg för en affärd — ja, det angår er för resten inte, hva' det va' för en affärd. Men ja' förlorte ve bå' häradsrätten och i höfrätten. Så geck ja' te kongs, å ja' tänkte söm så: det s'a lä fennas nöen smula reson hos hönöm te minstingens, när de anre abbekaterna inte förstår se på hva' lag å rätt ä'. Men all'ri kunne ja' lä tro, att ja' s'ulle få så möe mä kongen å göra.

Jo, söm sagdt va', kongen han slo' se ner ve potatetatet å satte i se hvar eveli e, å han to' inte så möe söm en bröbit te, han bara strök lite smör på dom.

— Vet du, sa'e han så te landshöfdingen, om ja' bjö'e mett röaste gull, så ä' inte ja' go' te å få e' skäppa tockna potater i Stöckhölm, sa'e han.

— Ja, så tar fjärdingsmans Andrias tre daler mer på tunna än aent folk, sa' landshöfdingen.

— Ja, de ä' de ta me tjuften vär mä, tötte kongen. Och hälsa nu fjärdingsmans Andrias frå' me, sa' han sen, att han så fort se göra låter tar å skeckar öpp en två'l tre tönner te me te Stöckhölm, sa' han. Dom s'a ja' ha te venterpotater te me å dröttninga, sa' han. De anre får äta utå dom vi har nu, men du

kan sä hönöm, att når de har trutet, så kan han få leverantera ätepotater te öss allihop, om han inte blir för dyr på varan förstås. Och hälsa'n å säg för resten, att ja' skrifver hvarken på eller skeckar tebaka hans doklamente, förrän ja' fått potaterna ifrå' hönöm.

Det va' lä klart som korfvaspa, att ja' inte lät sä' me detdera två gånger inte. Så ja' hade käringa mi' te ä sy sex stöcken sping-spångane nya pösar — det s'ulle gå e' halftunna i hvar — och ja' öste i tre tunner å la'e ändå en bra dask öfver i hvar pöse — det gör lä allti' gödt i nöra rynka, tänkte ja' — å öfverst i de ena pösen la'e ja' in nöna ra'er skrefkali't å i dom sa'e ja' Kongli Majestät, att det vesst inte bråskade mä betalninga, eftersöm vi ändå hade anra affärder oss emellan. Men si pösarne de ä', som Kongli Majestät sir, nya, å mor ä' så rädder,

att de s'a bli ihopblannade mä hans egna, så det är bäst, att han tar å skickar hem dom mä detsamma, skref ja'.

Det har lä gått ett bete, sen ja' skecka' i väg potatera, men han har lä möe å tänka på, förstås. I alla fall s'a han lä inte kunna låta bli å tänka på mett mål hvarevi'e gång, han får ögena på patatefatet, så nog kömmer han att klarera papperna åt me allti'. Och då sa' Jonte i Ferberg å hans abbekater få si, hva' det vell sä' å processa mä en, söm håller Konglig Majestät mä ätepotater.

Innehållsförteckning:

Visor.

	Sid.
1. Du Lillkyrka socken	4
2. Det var en söndagsmorgon jag klädde uppå mej	6
3. I ungdomens blomma	8
4. E' visa vill jag sjonga	10
5. Den motsträfvige brudgummen	12
6. Jag gick mej ut en sommardag	14
7. Beväringsvisa från Jössehärad	16
8. Sju år de var förgångna	18
9. Båtsman Blomberg.....	20
10. I Småland där ä' dä så gutt, gutt, gutt	22
11. Du blånande himmel och du brusande flod	24
12. Beväringsvisa från Vestmanland.....	26
13. Goddag du svenska flicka	28
14. Si godafton och godkväll	30
15. Med våta ögon ser jag	32
16. O, du stolte ungsjöman	34
17. Jungfru Considonia	36
18. I lunden gröna	38
19. Rosendal	40
20. Alundavisan.....	42

Berättelser.

1. Ringningen	47
2. När Stina-Lisa hade tandvärk.....	49
3. När Basebäckarne skulle plantera sill	52
4. Elektris	55
5. Hur usselt de har'et i Malmbäck	56
6. Den ärlige och lydige betjänten	58
7. Han som höll kongen mä potater	60

